

[Wihjelm]

les i sindssygelovudvalget, så det ikke er fuldstændig dødt fra nu af.

Jimmy Stahr (S):

Når betænkningen er tynd, kan det skyldes, at de fleste af os måske føler, at det har været en meget stor sag at behandle på så kort tid, og i vores indstilling ligger der alene, at vi ikke kan vedtage det nu. Vi havde i stedet for gerne skrevet en beretning, men VS ønskede at få sagen herved, og så må vi forkaste det på nuværende tidspunkt. Vi ser gerne, at sagen bliver taget op igen i den nye samling, og jeg har ikke noget imod, at man overvejer, om det nedsatte udvalg til revision af sindssygeloven kunne tage dette her op. Men det bliver mere et spørgsmål til justitsministeren. Vi har ikke noget principielt imod det, men ellers kan man tage forslaget op i den nye samling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 30 stemte for, 110 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af lovforslag nr. L 207:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer ved hjælp af fællesantenneanlæg m.v.).

(Fremsat 11/5 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet har 3 vigtige mål på radio- og fjernsynsområdet: det gælder den kunstneriske frihed, det gælder alsidigheden, og det gælder om at få tilbuddene ud til så mange som muligt, altså sikre den lige adgang.

Med til alsidigheden og den ligelige adgang hører også muligheden for at se udenlandsk fjernsyn, og derfor kan vi altså tilslutte os i hvert fald i princippet det forslag, der

her er tale om. Om det monopolbrud, der ligger i forslaget, vil jeg gerne sige, at socialdemokratiet ikke opfatter Danmarks Radios monopol som nogen hellig ko, tværtimod ser vi en række positive muligheder i, at monopollet brydes.

I forbindelse med lovforslagets annoncering sagde ministeren: nu skal der være udenlandsk TV til alle – og jeg går ud fra, at ministeren også slog ud med hånden, som hun gør nu. Var det ikke en vel flot bemærkning? Men for at få det afklaret vil jeg gerne spørge ministeren: hvor mange er alle? Er alle alle? Man kunne også spørge på en anden måde. Hvis alle virkelig skal være alle, hvad er så omkostningerne? Hvad er de tekniske omkostninger, og hvad er omkostningerne for at få kanalerne ind i stuerne? Så hvis der skal være bund i ministerens flotte håndbevægelse og udtalelse, må der altså også være nogle løsninger på disse sider af sagen.

De, der har arbejdet med TV og TVs fremtidsmuligheder, erkender, at det er overordentlig indviklet og betydningsfuldt stof, vi har med at gøre. Det er derfor også afgørende, hvilke beslutninger vi træffer. En væsentlig del af disse afgørende beslutninger forestiller regeringen sig at folketinget træffer på sølle 10 mødedage. Det tror jeg ikke på. For det første vil det udelukke, at interesseorganisationer og offentligheden i øvrigt får så meget som en levende chance for at ytre sig – i hvert fald får de ikke en chance for at ytre sig kvalificeret, hvis det skal foregå på denne her facon – og det er ikke rimeligt specielt med en lov af denne type og med de konsekvenser, det har på længere sigt.

For det andet tvivler jeg på, at man vil kunne nå at besvare de mange spørgsmål, som forslaget jo automatisk rejser. Jeg har nogle stykker, bl.a.: kan det være den samme persongruppe, der både ejer og redigerer de fællesantenneanlæg, der er tale om? Hvordan kan man løse det problem, at de fleste antenneanlæg kun har seks kanaler? Vi har allerede tre tyske programmer, vi har to svenske og forhåbentlig snart to danske. Det er syv, og så har vi problemet. Altså flere kanaler, end de allerfleste anlæg er i stand til at klare. Og problemet vil vokse. Den kommunikationssatellit, der sendes op her i juni måned, har 18 kanaler, og hvis vi også – og det går jeg ud fra at ministeren er enig i – skal have

[Søren Hansen]

plads for lokal fjernsynsdelen, har vi altså forstærket denne side af problemet ganske afgørende. Skal derfor et flertal i et antenneanlæg f.eks. kunne foretrække én af kommunikationssatelliternes kanaler fremfor lokal-TV? Det er et af de problemer, det er vigtigt at få klaret. Hvis et fællesantenneanlæg skulle have mere end de seks kanaler, end de fleste nu har til rådighed, kan det udbygges, det kan sagtens klares, men det er milliardinvesteringer, der skal til. Det rejser mildt sagt også nogle problemer.

For at undgå det totale kaos i fællesantenneanlæggene må vi have nogle ordentlige og gennemarbejdede regelsæt, der bl.a. sikrer, at det lokale TV også får en chance, og at de øvrige beslutninger også bliver truffet på en ordentlig facon.

I England drøfter man i øjeblikket dette her og har lange overvejelser om, hvordan man finder igennem det, men her mener regeringen altså, at vi kan klare os med 10 dage.

Så er der hele ophavsretsspørgsmålet. Det skal ifølge bemærkningerne en nordisk arbejdsgruppe søge at løse inden nytår. Ja men det er nu, vi skal træffe beslutningerne, og vi har altså ikke fået gennemarbejdet disse ting endnu.

Så kommer dette med sammenhængen i tingene, og det fremhæver mediekommissionen også. Jeg synes, det er vigtigt at få det fremhævet. Udbygningstakten på kabelområdet får store konsekvenser for området, og det får diskussionen om TV 2 så udpræget også. Hvordan undgår vi i denne diskussion at få forringet de danske muligheder i forhold til de udenlandske? Det er også en af de ting, som melder sig ved dette forslags afgørelse.

Derfor bliver det afgørende sammenhængen i tingene. Det kan blive forfærdelig dyrt at fejle, især hvis vi fejler nu i starten. Det ville være tosset at risikere fejl, fordi vi ikke giver os selv den tilstrækkelige og nødvendige tid til beslutninger, som jo vil række 20-30 år ud i fremtiden.

I øvrigt er ministeren jo selv noget usikker. I bemærkningerne taler man om nogle regelsæt, og det er i det mindste løst. Det er ikke afklaret – jeg vil sige nærmest uigennemtanke – men det kan vi måske nå at klare på et tidspunkt, blot altså ikke nu.

Forslaget aktualiserer behovet for internationale aftaler. Det er også et af de problemer, vi vil vende tilbage til.

Den planlægning, som foregår i televæserne i øjeblikket, bør fortsætte uanset lovforslagets skæbne i dag. Overblik er nødvendigt, og til overblik hører planlægning, og derfor mener vi, at det skal fortsætte.

Men først og fremmest: dette forslag skal ses i sammenhæng med hele den mediepolitiske situation. Det er bemærkelsesværdigt, synes jeg nok, at hvor man tilsyneladende ingen grænser kender for at lade alt det udenlandske komme ned her, er man overordentlig restriktiv, når det drejer sig om vores eget fjernsyns udviklingsmuligheder. Man prøver på forskellig vis at sætte grænser, f.eks. med statsministerens og kulturministerens helt urimelige indgreb på licensområdet. Men det hele hænger sammen, eller rettere det hele bør hænge sammen, og derfor ønsker vi at se dette forslag i sammenhæng med udbygningen på det øvrige TV-område.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Mit partis ordfører i denne sag, hr. Fleming Jensen, er forhindret i at være til stede, og jeg skal derfor fremlægge det konservative folkepartis synspunkter på hans vegne.

I bemærkningerne til dette lovforslag citeres et flertal af mediekommissionen for at støtte ændringerne af radiolovens § 3 med den motivering, at »der i et frit samfund ... ikke bør gælde lovgivningsmæssige begrænsninger i befolkningens adgang til at modtage radio og TV fra udlandet«. Det er et standpunkt, vi i det konservative folkeparti fuldt og helt deler, som det vist i øvrigt også er fremgået af mange tidligere debatter om dette emne. Derfor hilser vi lovforslag nr. L 207 med tilfredshed.

Jeg har naturligvis også bemærket, at hr. Søren Hansen mener, at det nu på én gang går for stærkt, og at vi har for kort tid til at gennemføre den ændring, som kulturministeren her foreslår. Må jeg hertil sige, at man gang på gang har afvist at tage stilling i sager af denne art, når undtages loven om nærradio, med den begrundelse, at vi måtte vente og se, hvad mediekommissionen sagde.

I dag har vi imidlertid en særdeles klar standpunkttagen til et spørgsmål, der er gennemdrøftet såvel i kommissionen som i den

[Ole Bernt Henriksen]

interesserede offentlighed. Det skulle derfor være muligt, hvis viljen er til stede, at foretage denne liberalisering uden større problemer. Vi må jo erkende, at den nuværende ordning er særdeles gunstig, og vi har før her i tinget rejst spørgsmålet om f.eks. kommunegrænsespærringen, der virker helt urimelig.

Efter vor opfattelse er enhver kamp for disse æterbegrænsninger en kamp for skanser, der allerede er faldet. Vi nærer ingen frygt for udenlandsk TV og har intet ønske om at optræde som selvbestaltede beskyttere af en befolkning, der ikke ønsker denne beskyttelse, men ønsker den størst mulige frihed til at selv at vælge. Det må være rigtigt at give befolkningen den største og bedste mulighed også gennem nedtagning af satellitprogrammer.

Den anden del, som berøres, er, at regeringen også af industripolitiske årsager helt naturligt drager etableringen af et landsdækkende bredbåndsnæ net ind, måske begyndelsen til en ny industripolitisk såvel som kulturel revolution eller – for ikke at bruge for store ord – begyndelsen til udnyttelsen af meget store muligheder. Det er næppe uden grund, at f.eks. Industrirådets forretningsudvalg stærkt anbefaler mediekommisionens forslag om at fremme en hurtig udbygning af et dansk kabel-TV-net, udbygget med et bredbåndsnæ net så hurtigt som muligt. Jeg vil gerne understrege i denne forbindelse, at dette, som det også siges af Industrirådet, må ske uden restriktioner med hensyn til programindholdet af det, som tilbydes. En udvikling på dette felt vil betyde meget i forsøget på at fremme hele den teknologiske udvikling.

Her lægger regeringen ikke op til en beslutning straks, og vi får derfor senere mulighed for en debat om denne tekniske side af sagen. En generalplan ventes som nævnt af ministeriet for offentlige arbejder inden 1. november 1983, og vi kan så til den tid søge gennemført en vurdering. Det forslag, som ministeriet for kulturelle anliggender fremsætter nu, bør derimod kunne gennemføres med det samme. Det opfylder et ønske, og det opfylder et behov.

Øllgaard (V):

Den liberalisering af radioloven, som der lægges op til med det foreliggende lovforslag, er helt i overensstemmelse med venstres øn-

sker. Det første formål med forslaget, nemlig bruddet på Danmarks Radios monopol på spredning af radio-TV-programmer, hvilket er en god historisk begivenhed, har vi længe ment var tiltrængt, men desværre er det altså først nu, det kan lade sig gøre. Men det er dog godt, at det så kan lade sig gøre nu.

Det andet formål med forslaget, nemlig fremføring af radio-TV-programmer, herunder udenlandske, til hele landet på tværs af kommunegrænser, har vi tidligere forsøgt iværksat, senest med beslutningsforlag nr. B 65 i sidste samling om fremføring af nordisk TV. Det blev forhandlet her i tinget i maj sidste år. Det blev ikke realiseret, men det glæder os, at der nu er åbning.

Det tredje formål med lovændringen, nemlig at give adgang til efter enkle regelsæt at benytte fælles antenneanlæg til enkeltstående udsendelser af lokal karakter, betragter vi som et helt naturligt skridt på vejen til lige så liberale tilstande for de elektroniske medier, som vi har for de trykte medier, og sådanne liberale tilstande trænger vi hårdt til at få skabt.

Det er åbenbart for enhver, at der er en meget hastig udvikling i gang, hvad angår hele det danske mediebillede, og hvad angår den teknik, teknologi, industri m.v., som denne sag dermed kommer til at dreje sig om. Med andre ord: informatikepoken er over os, og det skal vi af mange grunde nyttiggøre, hvilket der er mange gode muligheder for nu.

Venstre lægger megen vægt på, at vi i hele denne store sag hverken forspilder udviklingsmuligheder eller forsømmer grundige forberedelser af de skridt, hvormed vi så rykker frem. Af sådanne velovervejede skridt tager vi nu to vigtige med dels det foreliggende forslag om ændringer af radioloven, dels den redegørelse fra ministeren for offentlige arbejder forleden om udvikling af telekommunikationsnettet, herunder udviklingen af et internt bredbåndsnæ net. Disse to principielle beslutninger ønsker vi taget nu af en lang række grunde, nemlig fordi det drejer sig om erhvervs- og industripolitisk fremme, fordi det drejer sig om vigtige mediepolitiske sager, og fordi det drejer sig om vigtige kulturpolitiske sager.

Ud over de to principbeslutninger, der ligger i denne ændring af radioloven, og det, der ligger i redegørelsen fra forleden, kunne vi for vores skyld også godt nu træffe prin-

[Øllgaard]

cipbeslutningen om et dansk af Danmarks radio uafhængigt TV 2. Vi erkender da, at det er hensigtsmæssigt, at vi afventer mediekommissionens betænkning om emnet, men jeg vil dog gerne lige gøre den bemærkning.

For øvrigt synes jeg, at redegørelsen fra forleden fra ministeren for offentlige arbejder om udviklingen af telekommunikationsnettet især om bredbåndet kunne have båret en debat i folketinget i denne samling, dels kunne en sådan debat måske sætte mere liv i den folkelige interesse for disse anliggender, hvilket der er behov for, dels kunne en drøftelse her i tinget være af værdi for de kommende delbeslutninger, som der jo kommer mange af.

I venstre vurderer vi hele denne nye højteknologi til at blive af gennemgribende betydning, og derfor ville vi gerne puste mere liv i debatten ude i befolkningen. Formentlig vil der åbne sig rige nye muligheder for erhvervsfremme, nye industrier, eksportfremme, liberalisering af den elektroniske medie-verden, decentralisering, individualisering og i det hele taget en masse rige nye muligheder, men klart er der da også risici for fejlinvesteringer, for centralisering, for registrering, for medienarkomani, og hvad der kan blive tale om.

Derfor er det så afgørende, at vi gør os grundige overvejelser, og at vi vælger og beslutter rigtigt, og den rigtige rækkefølge må være nogle hovedprincipbeslutninger – dem træffer vi nu, det er tiden inde til – om at bryde Danmarks Radios monopol, om at få et efterhånden landsdækkende bredbåndsnat og om at få etableret et dansk TV 2. Når vi har truffet de principbeslutninger mere eller mindre kontant her og nu, står der tilbage en lang række delbeslutninger, som det er af overordentlig stor betydning at vi får grundigt overvejet, grundigt drøftet, og det er den fase, vi skal til nu.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Jeg forstod, hr. Øllgaard var helt enig i synspunktet om, at der skal være sammenhæng i tingene, når beslutningerne træffes, altså sammenhæng med kabelsituationen, sammenhæng med TV 2 osv. Mener hr. Øllgaard, at det er muligt at træffe en sådan

sammenhængende beslutning inden grundlovsdag?

(Kort bemærkning).

Øllgaard (V):

Svaret er ja, for tiden er inde – det var det, jeg sluttede med – til at træffe nogle principbeslutninger. Mellem disse beslutninger er der naturligvis en indre sammenhæng, men vi er klar til – i hvert fald i venstre; vi synes, vi har rigeligt grundlag for det – at principbeslutte, at vi nu bryder Danmarks Radios monopol, så vi bl.a. kan fremføre udenlandske TV-programmer som foreslået, altså at vi nu træffer principbeslutningen om dette bredbånd.

Men en principbeslutning om et af Danmarks Radio uafhængigt TV 2 kan ikke afvente den nærmere udfærdigelse af bredbåndsnettet. Derfor er tiden nu også inde til at træffe beslutningen om et æterbåret TV 2 uafhængigt af Danmarks Radio. Men der er stærk sammenhæng mellem de beslutninger. Derfor skal vi træffe dem og så få delbeslutningerne til at gå rigtigt i indgreb også.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg er sådan set enig i, at det ville være bedre, hvis vi så lidt mere på det fra oven og tog nogle mere principielle beslutninger end det forslag, der er fremsat her.

Jeg går ud fra, at en af de aktuelle anledninger til dette forslag var det ønske, der var fra Hjørring om at få programmer fra satellit-television PLC over OTS-satellitten, altså det, der sendes fra England til Malta over OTS.

Jeg kan se af fremsættelsestalen, at abonnenterne skal være villige til at betale for fremføringen. Derfor vil jeg spørge: hvilken del af det? Er det det hele? Er det derfor, man opstiller antennen til modtagelse helt ind i stuen? Det synes jeg er vigtigt, for hvis vi ikke laver en planlægning for et hybridnet, men siger, at de, der gerne vil, kan få det, uanset om de bor i Randers eller Ringkøbing, så får vi ingen planlægning for systemet. Jeg synes ikke, det fremgår helt af lovforslaget, hvad det egentlig er, man har forestillet sig på det område. Jeg tror, det er meget vigtigt, hvis vi skal have dette her, at man laver en meget detaljeret planlægning med hensyn til, hvordan det skal se ud, også for

[Marianne Bentsen-Pedersen]

at man kan tilgodese de industripolitiske interesser i tyndt befolkede områder. Ellers kommer de endnu mere bagud.

Jeg vil også spørge, om dette her betyder, at telefonskaberne og P & T får lov til at bruge telefonabonnenternes penge, om jeg så må sige, til at investere i noget, der skal bruges til fjernsyn. Det har før været en af blokeringerne for, at man kunne gå i gang med et hybridnet. Bliver det opløst med denne lov, eller er det meningen, at abonnenten skal betale forlods, inden man overhovedet begynder at grave?

Når der i bemærkningerne til forslaget står, at det vil koste 1,7 mia kr., er det så ikke kun selve hybridnettet? Betyder det ikke, at hvis man skal have udvidet fællesantennetene – nogle af dem, vi har, skal udvides, og andre skal igangsættes – så vil der være 1½ til 2 mia kr. mere på budgettet? Det er det, der er om selve nettet.

Det undrer mig, at der i forslaget står »overføres via kommunikationssatellitter«. Det er det eneste, der står om satellitter. Jeg ved ikke, om det, man tænker på, er ECS-satellitten eller dens reservesatellit for den sags skyld, eller om det er telecom, eller hvad man tænker på.

Jeg synes, det er ret vanvittigt, at det er den slags satellitter, man vil have transmissioner fra. Vi ved, at reservesatellitten sådan set ikke skal bruges til televæsenet. Den er sat op udelukkende af kommercielle hensyn, for at tilgodese nogle mennesker, der gerne vil lave reklamefjernsyn. Der er ingen aftaler om det, kun om, hvem der skal tage det ned. Men hvis vi taler om den franske og den tyske – og for den sags skyld også tele-X fra Sverige, hvis det bliver til noget – så er det radio-TV-satellitter, hvor der er aftaler, og det synes jeg er utrolig vigtigt. Hvis vi altså ikke kan få warc-planen ind og ETU-aftalen om overspill, synes jeg ikke, der er ret meget ved at sige, at man skal have lov til at modtage fra de satellitter. Men radio-TV-satellitterne står der intet om i selve forslaget.

Jeg synes også, at hvis vi skal tage stilling til, om vi skal have et net som sådant, så skal vi kigge på nettet og ikke bare på, at nogle har lov til at fremføre. Men vil vi have sådan et net eller ej? Vi må da stille nogle krav. Hvad med Vestjylland? Vi må stille krav om, at der er plads til lokal-TV. Vi må finde ud af, hvem der skal have adgang til at bruge

det, og hvem der eventuelt skal udelukkes fra at bruge det. Jeg synes, der er en masse spørgsmål, hvor dette forslag måske ser lidt uskyldigt ud og ser ud, som om man bare skal føre en lille ledning. Jeg tror i virkeligheden, det er noget mere omsiggribende, end det fremgår af dette forslag. Jeg synes, der er mange ting, der skal diskuteres, inden man kan tage stilling til dette her.

Poulsgaard (FP):

Jeg har snart lyst til at starte med at sige: »Nu dages det, brødre, det lysner i øst.« Nå, så siger vi vest, det kan vi godt. For lige da jeg fik dette forslag stukket i hånden, nej, hurra, råbte man, når man i mange, mange år har kæmpet for at få brudt Danmarks Radios monopol. Det er altså den rent umiddelbare reaktion, man har. Men når man så begynder at læse lovforslaget og bemærkningerne og den redegørelse, som ministeren for offentlige arbejder er kommet med, bliver man lidt betænkelig ved dette lovforslag, for noget af det, der rinder én i hu, er jo gasnettet, vi er ved at lægge ned. For skal vi have det gasnet til at køre, skal der jo simpelt hen være tilslutningspligt. Skal dette bredbåndsnætet indføres, så skal der jo også være tilslutningspligt, og hvad så med det frie valg? Er der i det hele taget mulighed for det frie valg, for at få de udenlandske satellitprogrammer ned? Vil man så ikke nægte opsætning af de dér parabolantener? Det er bare sådan nogle ting, der falder én ind i tankerne.

Jeg synes nok, der ligger meget i dette her, der ikke har ret meget med det at gøre, som vi i mit parti forstår ved en fri radio og en fri radiospredningslov. Det er de offentlige myndigheder, der stadig væk skal bestemme, og det er også helt fantastisk, at venstre stadig væk holder fast på, at man ikke vil have et reklamefinansieret fjernsyn. Det var jo det, man kunne udlede af venstres ordførertale.

Jeg er for en gangs skyld enig med hr. Søren Hansen. Der er ikke en jordisk chance for, at vi kan blive færdige med at behandle dette lovforslag i denne folketingsssamling. Det er vi i hvert fald ikke parat til. Der er alt for mange spørgsmål, vi skal have belyst under udvalgsarbejdet, før mit parti kan sige ja til forslaget. Vi skal have betalingen belyst. Jeg synes også, at dette lovforslag er et lov-

[Poulsgaard]

forslag, som man næsten skal være profet, næsten skal kunne se ind i fremtiden for at kunne bedømme. Vi står ved begyndelsen til noget, som vi ikke aner hvor skal føre os hen, for skal man tro nogle af de kloge hoveder – og det tror jeg nok man skal – så kan det bredbåndsnet udvides til en masse ting: det kan blive til undervisning, det kan blive til patientbehandling, og der kan ske en kolossal masse ting i fremtiden. Det er altså ting, som det er umuligt at overskue på 10 minutter, men det er ting, som vi skal have belyst under udvalgsarbejdet. Jeg vil i alt fald foreslå ministeren, at vi ikke jager mere, end det haster. Vi bruger sommeren til det. For min skyld kan vi gerne holde nogle udvalgs møder i sommerens løb, og så kan vi få det rigtig grundigt gennemarbejdet og få det genfremsat til efteråret.

Med disse ord har jeg ikke sagt nej til forslaget, men jeg har så sandelig heller ikke sagt ja, sådan som lovforslaget foreligger.

(Kort bemærkning).

Øllgaard (V):

Jeg blev ikke rigtig klar over, hvorfor hr. Poulsgaard forsøger at sammenligne med naturgasprojektet. Jeg har svært ved at se grundlaget for en sammenligning. Men hvorfor i øvrigt ikke sammenligne med dengang, vi indførte el i Danmark? Jeg tror, dette bredbånd vil blive en lige så stor revolution eller større. Men vi har da nogle stærkstrømsreglementer o.lign., som det er fornuftigt at have. Den måde, vi har valgt at få udbygget elnettet på, tror jeg var en mere sammenlignelig model.

Og så vil jeg spørge: hvad mon det var, jeg fik sagt, som fik hr. Poulsgaard på den antagelse, at jeg havde taget stilling og taget stilling *imod* en vis reklamefinansiering? Jeg mener overhovedet ikke, at jeg var inde på temaet.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Til hr. Øllgaard. Det, jeg mente, var: vi har en lov om naturgas, og den ser så pæn ud på papiret, ikke? Men vi ved jo også, at i Sønderjylland kommer der et krav om, at der bliver tvungen tilslutning. Hr. Øllgaard ryster på hovedet, men altså, jeg er helt bombesik-

ker på, at det bliver resultatet. Skal det naturgasnet have en jordisk chance for at overleve økonomisk, bliver der tvungen tilslutning. Og skal vi lægge de bredbånd ned, og skal de have en chance, vil der også blive tvungen tilslutning. Hr. Øllgaard rystede på hovedet, men det er altså derfor, jeg sammenligner.

Jeg har stadig væk til gode at høre venstres ordfører udtale sig om, at venstre går ind for reklamefinansieret Danmarks Radio og fjernsyn. Derfor min bemærkning.

Kruse Rasmussen (CD):

For CD er dette en særlig dag, en dag som forhåbentlig flere, hvor den danske befolknings frie forbrugsvalg vil blive bekræftet.

Der har i dag etableret sig et positivt flertal for en udvidelse af befolkningens muligheder for frie valg, ikke alene af Danmarks Radio og TV, men også af øvrige teknologiske frembringelser, der ganske givet kommer i de allernærmeste år.

Inden jeg går over til at behandle selve lovforslaget, vil jeg meget gerne udtrykke min glæde over mediekommissionens betænkning, ikke alene fordi den falder klart i tråd med CDs opfattelse, men især på grund af det gedigne og værdifulde arbejdsredskab, den har udgjort for bl.a. ministeren for offentlige arbejder i redegørelsen af 10. maj 1983, en redegørelse, der fortjener stor ros.

Også kulturministeren har med det lovforslag, vi behandler i dag, fremført ikke alene regeringens synspunkt, men især CDs gang på gang fremførte opfattelse af radiospredning, som denne gang vil blive mødt af et flertal.

Denne lovændring er efter CDs opfattelse første skridt på den vej, der for nogle har en odios kling: valgmulighed. Kan folk forestille sig ikke at kunne høre en hr. Winther fra Washington udgyde sine personlige, syrlige kommentarer? Kan de forestille sig at kunne stille over på en anden kanal for eventuelt at høre en saglig reportage? Næppe.

Og dog. En del af befolkningen har i en årrække kunnet modtage vesttysk og svensk TV. Dermed være ikke sagt, at denne mulighed alene gør tingene bedre, men det vil i hvert fald give folk en valgmulighed.

I dag er valget kun: tænd og sluk. Denne form for valg havde måske ikke betydet så

[Kruise Rasmussen]

meget, dersom Danmarks Radio havde opfyldt alsidighedskravene og havde lyttet til den ofte fremførte kritik, ikke mindst fra CDs og hr. Erhard Jakobsens side.

Selve loven skal jeg kun knytte ganske få bemærkninger til, idet der allerede er faldet mange rigtige og positive ord. Dog vil jeg kort konstatere, at substansen vedrører for det første transmissioner over kommunegrænserne og for det andet tilladelse til at modtage udenlandsk TV. Jeg er klart tilhænger af hybridnettets muligheder, og på det lokale plan er der også skabt mulighed for øget kommunikation, der vil give en øget service for den enkelte.

Hvornår vi skal have et TV 2, står desværre hen i det uvisse, men at vi skal have det, er for CD ganske givet. Når vi kommer så langt, vil CD stille få, men ganske ufravigelige krav: 1. uafhængighed af Danmarks Radio, 2. meget gerne privatdrevet med reklamer eventuelt i blokke og 3. opfyldelse af alsidighedskravene gennem fairness og upartiskhed.

Men lad i øvrigt denne debat vente lidt endnu, i hvert fald her i tinget. I befolkningen skal den nok komme meget snart.

Folk skal have, hvad folk vil have. Det må være målet for en programpolitik. Det er en programpolitik, CD bl.a. i radiatorådet har kæmpet for i årevis. Men det må folk ikke få for et flertal i radiatorådet med formanden i spidsen. Dallas er fy-føj, selv om serien blev set af 2½ million mennesker. Nej, programpolitikken skal efter disse selvbestaltede smagsdommeres opfattelse bestå af såkaldt smalle programmer, altså programmer, der retter sig efter minoritetsgrupper.

Naturligvis skal der også efter CDs opfattelse være plads til minoriteter i Danmarks Radio, men minoriteterne må ikke tage al sendetiden. Der skal også være plads til flertallet. Alligevel styres Danmarks Radio efter devisen: vi ved, hvad der er godt for jer, og ve de stakler, der kan lide noget andet.

Denne programpolitiske misforståelse har jaget mængder af danske TV-seere væk fra Danmark og over til udenlandske kanaler. Desværre kan hele Danmark ikke se disse kanaler og har dermed ikke den valgmulighed, der burde være deres ret.

Kulturministerens forslag åbner for denne mulighed og giver folk valgfrihed. Så kan de mange Dallastilhængere få deres lyst styret,

for udlandet har forstået, hvad en seervenlig programpolitik er, og det er ikke nogen dårlig virkning af ministerens forslag.

Afslutningsvis skal jeg hermed give CDs fulde støtte til den af kulturministeren foreslåede lovændring.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vælger at tro, at ministeren har fremsat dette lovforslag på dette tidspunkt for dermed at starte en nødvendig debat om hele dette emne, et emne, der er meget stort, og som forgrener sig vidt omkring. Hvis man skulle være i tvivl om bredden og omfanget, kan man give sig til at studere de betænkninger, der allerede er kommet fra mediekommissionen. Navnlig betænkningen om kabelproblematikken og om fremførelse af udenlandsk fjernsyn viser helt tydeligt, hvor omfattende og hvor problematisk emnet egentlig er. Jeg vælger altså at tro, at ministeren har valgt at fremsætte forslaget for at starte debatten og ikke primært for i løbet af otte dage at komme til en afgørelse.

Vi går ind i behandlingen af dette lovforslag med en positiv holdning til det, som er hovedhensigten med lovforslaget. Vi er tilhængere af, at Danmarks Radios monopol brydes. Vi er tilhængere af, at alle i Danmark skal kunne modtage udenlandske TV-programmer.

Spørgsmålet er bare, hvordan vi får sikret en dansk mediepolitik fastlagt i denne sammenhæng. Det er vigtigt, at vi ikke har så travlt med dette her, at vi glemmer, at den nye og, synes jeg, meget spændende udvikling på dette område ikke skal føre til, at vi bare styrter os ud i det og siger: lad os så se, hvad vi kan få ud af det, men at vi forbereder os grundigt og får fastlagt en dansk mediepolitik, inden vi styrter os ud i det. Det kan vi jo fint gøre.

Jeg vil gerne komme med en rosende bemærkning om det meget store arbejde, der er udført i mediekommissionen. Jeg husker som alle andre her, hvordan man herfra med stor skepsis udtalte sig om den handling, som den daværende regering udførte ved at nedsætte en meget stor mediekommission med 61 medlemmer. Det var de fleste enige om dengang kun kunne føre til trænering, til noget, der ikke rigtig kunne bruges som beslutningsgrundlag. Men det er tydeligt, at det er gået

[Bilgrav-Nielsen]

anderledes. Det er et meget værdifuldt arbejde, der er udført, det er meget fine betænkninger, der foreligger.

Der mangler faktisk én i denne sammenhæng, nemlig betænkningen om TV 2, som jeg vil spørge kulturministeren om vi kan forvente i nær fremtid. Det har før forlydt, at betænkningen ville være klar i midten af juni, og hvis det fortsat er sådan, at denne betænkning ligger klar i god tid, før folketinget samles igen til oktober, vil jeg faktisk mene, at beslutningsgrundlaget er perfekt, for så har vi både TV 2-betænkningen og kabelredegørelsen fra ministeren, og vi har dette lovforslag og de foregående betænkninger fra kommissionen.

Vi deler altså hovedintentionerne bag lovforslaget, men må sige, at i spørgsmålet om muligheden for at modtage programmer fra en kommunikationssatellit har vi den bemærkning at gøre – SFs ordfører var også inde på det – at det jo ikke er det interessante, for det første fordi den ikke er beregnet til at sende radio- og TV-programmer, for det andet fordi det i det omfang og i det tidsrum, den gør det i – for den gør det kun, i det omfang der er ledig plads – ikke er en form for programudsendelse, som er undergivet de samme nationale restriktioner, om man vil, programpolitiske holdninger, om man vil, som TV- og radioprogrammer i al almindelighed. Jeg mener, det er vigtigt for os, at vi ikke, før vi har fastlagt en dansk mediepolitik, blot giver adgang til, at disse – hvad skal vi sige? – ikke formulerede, ikke programpolitisk formulerede, udsendelser bare kan spredes uden begrænsninger af nogen art.

Jeg deler derfor helt de synspunkter, som hr. Søren Hansen gav udtryk for: nu drejer det sig om, at vi tager tingene i den rigtige rækkefølge. Vi har tid nok. Det har vi rent faktisk. Hvis man læser mediekommissionens sidste betænkning, kan man se, at radio- og TV-satellitter, nå ja, det er noget med 1986; men alt tyder jo på, at det nok er lidt senere end 1986. Jeg mener, det er vigtigt, at vi får taget stilling for et dansk TV 2 og dermed for en samlet dansk mediepolitik, før vi sætter alt det andet i værk. Vi ser gerne, at det bliver sat i værk samtidigt.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti ser med nogen ængstelse på det foreliggende lovforslag, hvorefter det gennem kabelnet og fællesantenneanlæg skal være muligt at få udenlandske programmer og satellitprogrammer til den enkelte TV-seer. Det bliver en meget stærk udfordring til dansk kulturliv, til dansk TV og radio. Der må beregnes plads – og det synes jeg er meget vigtigt – til et TV 2 i nettet.

Vi er ikke glade for de reklamer, som uden al tvivl vil komme ind over de danske forbrugere, men vi vil dog se med velvilje og se positivt på arbejdet i udvalget.

Dohrmann (FP):

Må jeg ikke sige til den sidste taler, at i et frit land uden pigtråd og uden Berlinmur eller den slags skal enhver borger naturligvis have adgang til at tage de programmer, han eller hun har mulighed for at tage.

Nu skal det da indrømmes kulturministeren, at forslaget her hænger meget nøje sammen med den redegørelse, som partifællen ministeren for offentlige arbejder er kommet med, og når jeg læser den redegørelse og ministerens forslag, frygter jeg, at der ligger nogle skjulte begrænsninger i forslaget.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren – og jeg vil gerne have svar så tydeligt som overhovedet muligt –: agter regeringen, når satellitterne er der, at gøre det så frit, at enhver, som f.eks. bor i parcelhus, får mulighed for at opsætte en parabolantenne og hente programmerne direkte ned? Vil man nægte det? Det er meget godt, at man taler om, at der ikke skal være tvang til at tilslutte sig, men bliver det frit for enhver borger at opsætte en parabolantenne? Det håber jeg ministeren kan give et tydeligt svar på.

Der er mange forskellige former for tvang, og et af midlerne til at tvinge til tilslutning til bredbåndsnettet kunne f.eks. være, at man afskar nogle fra at købe, hvad det er muligt at få på markedet. Parabolantennerne forefindes, og de vil have en diameter på 90 cm. Jeg ved i hvert fald, der findes folk i miljøministeriet, som vil modsætte sig, at man får lov til at opsætte de antenner. Jeg tror ikke, de vil skæmme landskabet, men sådan noget er der jo også en form for politik i.

Endelig vil jeg spørge: hvordan tror ministeren det vil gå dansk erhvervsliv, når vi via satellitterne får alle de udenlandske reklamer

[Dohrmann]

ind over landet og danske producenter ikke via Danmarks Radio eller et frit TV 2 får mulighed for at fremkomme med deres reklamer ad den vej?

Vi ved alle sammen, det er et meget, meget stort kompleks, man her tager fat på, og jeg tror heller ikke på, at det kan behandles færdigt i denne samling. Vi har fået en redegørelse fra Stofa i Horsens, en fabrik, og når man ser de tal, og hvad de opererer med, og hvad dette her vil komme til at koste på længere sigt, synes jeg, det ville være uansvarligt, hvis man hastede noget igennem inden sommerferien.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det har været meget væsentligt for denne regering at få sikret en øget valgfrihed på medieområdet. Det har vi gjort rede for allerede ved vores tiltrædelse, og det lovforslag, der er til første behandling i dag, skulle gerne være det første signal på den vej.

Jeg vil gerne sige til de mange ordførere, der har beskæftiget sig voldsomt interesseret – det kan jeg godt forstå – med trafikministerens redegørelse, at det ikke er trafikministerens redegørelse, der er til debat i dag. Det er klart, at det er folketingets ret at sætte en sådan redegørelse på dagsordenen, og jeg synes, det er helt fint, hvis man gør det, men jeg må sige, at dette lovforslag drejer sig om, at man giver de mennesker mulighed for at se udenlandsk TV, som i dag ikke kan tage det direkte. Der er en rimelig stor del af den danske befolkning, der i dag kan se tysk TV uden problemer. Der er en rimelig stor del af den danske befolkning, der i dag kan se svensk TV. Nogle kan se begge dele, og nogle kan ikke se nogen af delene.

Dette lovforslag er i virkeligheden udtryk for en ganske simpel retfærdighedshandling, idet man siger: ja men hvorfor i alverden er det kun en del af befolkningen, der – af geografiske grunde, efter hvor de bor – skal have lov til at se udenlandsk TV? Derfor vil man tillade en langdistancefremføring af disse udenlandske programmer, som eksisterer i dag, og som kun en del af befolkningen kan se.

Herved kommer man ind på spørgsmålet om kommunikationssatellitterne, som der også har været et meget udtalt ønske fra

mange grupper om at kunne modtage fra, og det kan altså også lade sig gøre, hvis de bare bliver fremført på forsvarlig vis.

Når der ikke er nævnt noget om de direkte sendende satellitter, kommer det simpelt hen af, at dem kan der tages direkte fra, når de engang kommer til at sende. Derfor er det ikke noget problem. Det vil fungere, ligesom det gør i dag med de udenlandske programmer, der kan tages direkte. Det er ikke det, lovforslaget drejer sig om.

Jeg kan udmærket godt forstå, at man, når man står over for et stort projekt som bredbåndnettet – eller hybridnettet, som vi vel i første omgang skal kalde det – føler meget stor usikkerhed over for, hvordan det vil udvikle sig, hvordan det vil påvirke – både teknisk, kulturelt, uddannelsesmæssigt og alt muligt andet – det danske samfund. Hvordan vil det ske?

Det er der vel ingen af os der kan give et klart svar på, og derfor er der heller ikke noget ønske fra regeringens side om at få folketinget til at tage stilling til de mange problemer inden sommerferien. Det er ikke det, dette lovforslag drejer sig om.

Jeg har forstået på trafikministeren, at han i slutningen af folketingets såkaldte sommerferie vil arrangere et seminar for dem af folketingets medlemmer, der har speciel interesse for at drøfte alle problemerne ved et sådant hybridnet. Hvad kan det teknisk? Hvad kan vi bruge det til? Hvordan skal udbygningen ske? Hvordan skal finansieringen ske? Osv. Jeg kunne nævne ti spørgsmål til. Alle disse problemer vil der blive lejlighed til at få drøftet, og det er ikke noget, der skal trumfes igennem inden sommerferien.

Men nu har vi altså ventet længe på mediekommissionens betænkning om kabeludbygningen og om spørgsmålet om udenlandsk TV. Den betænkning er kommet nu. Regeringen følger flertalsindstillingerne på de punkter, som de er udtrykt i lovforslaget. Derfor mener jeg, det er forsvarligt at fremlægge denne del af komplekset, og jeg håber stadig væk på, at den kan blive vedtaget inden sommerferien.

Man siger nok, at det ikke haster, men det er selvfølgelig et relativitetsproblem, om det haster eller ej. I forhold til hvad? Det er rigtigt, at de direkte sendende satellitter ikke kommer i funktion de første 2-3 år, og i den forstand kan man sige, at det ikke haster.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Men hvis folketinget vil vise gehør for, hvad der i øjeblikket rører sig i befolkningen, som er meget interesseret i at få yderligere valgfrihed, mener jeg, man skal slå til vedrørende denne begrænsede del af udviklingen.

Så vil jeg svare på et spørgsmål om TV 2-betænkningen, for det er det næste skridt, det næste spørgsmål, folketinget kommer til at tage stilling til. Jeg regner fortsat med, at det vil være muligt at få denne betænkning færdiggjort i mediekommissionen i juni måned. Det har jeg ikke nogen andel i, så det kan jeg roligt stå og love. Derefter vil den selvfølgelig gå ud til debat, man vil have mulighed for at føre denne debat i løbet af sommeren, og så er det regeringens agt i løbet af efteråret at fremsætte forslag om etablering af et dansk TV 2.

Især fru Inge Krogh gav udtryk for ængstelse for udenlandsk TV. Det er svært at håndtere, for ængstelse kan være begrundet i mange ting, men hvis man forestiller sig det overført til radioområdet, ville det vel være fuldstændig udansk og fuldstændig utænkeligt, at man ville spørre nogle frekvenser, således at den danske befolkning ikke kunne høre visse udenlandske radiostationer. Det er noget, der er os helt fremmed. Bevares, man kan sige, at fjernsynet er et stærkere medium. Ja, det er det måske nok, men det forekommer mig stadig væk – som det også forekommer mediekommissionens flertal – at man i et demokratisk samfund som det danske må overlade til de enkelte, hvad de vil se, hvad de vil bruge, og hvorledes de vil indrette deres tilværelse.

Med hensyn til reklamerne, som fru Inge Krogh også var inde på, vil jeg sige, at det ikke bare er et spørgsmål om reklamer fra kommunikationssatellitterne. Den store del af den danske befolkning, der i dag kan se tysk TV, har reklamer, ser reklamer. De påstår oven i købet – nogle, jeg har talt med – at de ikke har taget skade af det. Det kan man tro på eller lade være, men i det øjeblik man langdistancefremfører tysk TV, således at man får et landsdækkende tilbud om disse tyske kanaler, så får man tyske TV-reklamer.

Der blev rejst et andet spørgsmål fra fremskridtspartiets side: hvad med de danske virksomheder? Ja, det synes jeg også er et problem. Det er også derfor, jeg fortsat mener, at man i forbindelse med et dansk TV 2 bør overveje meget kraftigt, om man ikke

skulle lade dette finansiere delvis ved reklamer, for selvfølgelig kan det virke skævt, at alle andre end danske virksomheder kan reklamere i TV. Det virker ikke rimeligt.

Der er blevet rejst mange spørgsmål. De fleste er nok stillet til trafikministeren og om hans redegørelse, men jeg vil selvfølgelig heller ikke afvise, at der er en vis sammenhæng. Det er bare et perspektiv, der ligger længere ude i fremtiden, som man her vil foregribe, og det kan jeg for så vidt godt forstå.

Jeg håber stadig væk, at vi under udvalgsbehandlingen kan få afklaret så mange ting vedrørende dette lovforslag, at man i kulturudvalget og i folketinget vil føle sig overbevist om, at det første skridt er forsvarligt, uden at man kommer ud et sted, hvor man ikke synes man kan bunde.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg synes fortsat ikke, det er blevet klart, hvordan dette her skal finansieres. Det har en vis sammenhæng med hybridnetdiskussionen, fordi det måske skal finansieres på samme måde, som man forestiller sig hybridnettet finansieret, nemlig ved, at det er telefonselskaberne og P & T, der foretager investeringerne, og der så bliver en eller anden tilkoblingsafgift og velsagtens også en forbrugerafgift.

Jeg synes, det er ret væsentligt; det bliver ret planløst, hvis man ikke siger, at det er nogle bestemte, der må bruge de penge, som de indtil nu ikke har måttet bruge på det. Så bliver det nogle tilfældige ledninger, der bliver trukket, og planlægningen vil blive fuldstændig kaotisk, så vidt jeg kan se. Derfor vil jeg gerne vide noget mere om den finansiering.

Med hensyn til reklamerne mener jeg også, det er uheldigt, at det er kommunikationssatellitterne, man fokuserer på. Jeg forstår godt, at man kan modtage fra de andre alligevel, men jeg synes, der er den forskel, at der som sagt ingen aftaler er om kommunikationssatellitter. Det vil sige, at man kan bruge en satellit, som egentlig er beregnet til at være reservecatellit til telestyrelsernes funktioner, udelukkende til reklamefinansieret TV. De kan sende danske reklamer, hvis de vil. De kan sende reklamer henvendt til danske forbrugere, hvis de vil. Det kan man ikke i de almindelige TV-satellitter på grund

[Marianne Bentsen-Pedersen]

af ITU-aftalen om overspill. De må kun sende til deres egne, og det synes jeg gør en forskel.

Med hensyn til vores eget fjernsyn ved jeg heller ikke, hvilke firmaer det er, der vil have råd til at reklamere i dansk fjernsyn. Det vil blive de multinationale, der også reklamerer i det tyske TV. Der er måske et par enkelte firmaer i Danmark, der vil kunne øge produktionen på grund af det, men det vil være en stor, stor fidus for de multinationale, for det er dem, der vil have råd til det, og det vil stadig væk være deres produkter, man så vil købe flere af herhjemme. Jeg tror ikke på, at det vil gå ud over dansk erhvervsliv, at man får reklamer udefra, mens man ikke selv kan få nogen i det danske fjernsyn.

Poulsgaard (FP):

Ministeren må undskylde, hvis vi kommer til at blande de to redegørelser lidt sammen. Det er jo altså forståeligt, at vi gør det. Det var ministeren også inde på.

Men jeg vil gerne gøre det helt soleklart for ministeren, at vi står ved en ny epokes begyndelse. Det er et af de ønskemål, vi har haft lige fra mit partis start. Hvis det er sådan, at ministerens ord står til troende – og jeg vil gerne tro ministeren – altså at dette her drejer sig om kun at tillade langdistance-fremføring, sådan at Vestjylland og andre steder også kan modtage, så har vi nogle spørgsmål, vi skal have belyst i udvalget. Vi skal ikke sinke det, men vi skal lige have de økonomiske beregninger og den slags ting med i det.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg synes nok, kulturministerens reaktion på de første indlæg må undre lidt. Den var måske en lille smule irriteret over den grundighed, som mange af os ønsker lagt for dagen ved behandlingen af dette lovforslag.

Jeg undrer mig lidt over kulturministerens meget lette håndtering af dette problem, som har at gøre med modtagelse af programmer fra kommunikationssatellitterne, hvis det overhovedet bliver muligt. Det er et emne, der er behandlet i mediekommissionens betænkning, og som også er behandlet i bemærkningerne til lovforslaget. Der refereres her til – og det gjorde hr. Ole Bernt Henriksen også i sit indlæg – at et flertal indstiller,

at der skal være fri adgang til at modtage disse programmer, men det nævnes også, at kun overordnede samfundshensyn kan være afgørende for, i hvilken takt det sker, og jeg skulle tage meget fejl, om disse overordnede samfundshensyn ikke har noget at gøre med den overordnede danske mediepolitik.

Derfor synes jeg, det er lidt mærkeligt, at man ikke vil acceptere, at der her ligger et problem, som vi mediepolitisk bliver nødt til at tage alvorligt og tage stilling til, for der udsendes nogle programmer, der, som det hedder i betænkningen, er finansieret ved reklamer, og som ikke er undergivet regler om alsidighed og reklameetik af den art, som i almindelighed gælder for radiospredningsinstitutioner. Ja men så er der jo et mediepolitisk problem, som vi bliver nødt til at behandle seriøst.

Jeg håber da ikke, at regeringen og kulturministeren har sådan et kissejag med dette her, så man ser stort på de mediepolitiske aspekter, der også ligger i forslaget.

Øllgaard (V):

Jeg vil blot tilføje, at jeg undrer mig lidt over den radikale og den socialdemokratiske ubeslutsomhed. Så nyt er det hele trods alt heller ikke. Det stof, vi her drøfter, og som er kolossalt omfattende, er jo stof, som har været os delvis i hænde i adskillige år. Derfor synes jeg nok, at vi er så vidt, at vi kan sige: så, nu er vi dér, hvor vi træffer nogle få hovedbeslutninger – som jeg har nævnt det et par gange.

Så kommer der en stribe delbeslutninger af teknisk, økonomisk, organisatorisk art osv., men netop for at få sat gang i dem må vi nu begynde at træffe nogle hovedbeslutninger.

Så vil jeg sige to ord om, hvordan vi i venstre forestiller os dette betalt. Det bredbåndsnet, som for det første er påbegyndt etableret, mere eller mindre på forsøgsbasis, men som må udvikle sig i og med, at vi beslutter nu at køre over kommunegrænserne, forestiller vi os betalt sådan, at i det omfang dette bredbåndsnet vil skulle benyttes af telefonabonnenter, skal disse betale deres part, og i det omfang det skal benyttes af industrien m.v., administrationer osv. osv., skal det betales af dem. Det lader sig udregne så nogenlunde, hvordan den fordeling skal være,

[Øllgaard]

det er de parter, der skal betale, og det kan i hvert fald ikke være de dele af befolkningen, som bor så langt ude, at det har lange udsigter med, at båndet kommer ud til dem.

Også to ord om, hvordan vi forestiller os dette TV 2 betalt, som vi finder vi skal anskaffe os nu, og det skal være æterbåret, for det kan ikke vente til efter etableringen af bredbåndsnettet. Det forestiller vi os betalt – jeg gør i hvert fald – af en kombination af abonnemeter, hvilket nu om stunder er muligt. Man kan abonnere på et TV-program ligesom på en avis nu om stunder; det er teknisk muligt. Kombinationen er derfor abonnemeter og en vis finansiering. Jeg tror, at fru Marianne Bentsen-Pedersen går de multinationales ærinde, hvis hun stiller sig i vejen for en fornuftigt organiseret delvis reklamefinansiering, hvor også de små og de mellemstore kan være med, fordi vi fører en takstpolitik og en udsendelsestidspolitik, som gør det muligt for dem at være med. Det kan man rejse ned til Holland og se, hvad nogle af os, der sidder i kulturudvalget, gjorde sidste år. Der kan man se, hvordan det kan gøres.

Formanden:

Jeg er nødt til at gøre opmærksom på, at heller ikke et dansk TV 2 er indeholdt i det foreliggende lovforslag. Jeg beder om, at vi ikke tager forhandlingen om etableringen eller finansieringen af et sådant nu.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg forstår ikke helt hr. Øllgaards holdning. Hr. Øllgaard siger: vi kan godt tage beslutningerne, for vi ved nok om dette område.

Det er muligt, vi har informationer nok, det vil jeg såmænd ikke engang afvise, men jeg synes, det er underligt at tage et lille bitte hjørne af hele debatten og så sige: nu må vi hellere tage beslutning om det. Vi må da have den overordnede diskussion først – skal vi overhovedet have et hybridnet, skal vi overhovedet have et bredbåndsnet? – før vi begynder at snakke om, hvorvidt vi skal modtage kommunikationssatellitssignaler. Det er den diskussion, vi må have først.

Det kan da godt være, at vi ved, hvad vi mener om det, og at venstre ved, hvad det

mener om det, men spørgsmålet er, om vi ved, om vi kan blive enige om nogle krav at stille til det, nogle styringsmekanismer og sådan nogle ting.

Selv om vi måske skal have det, ved vi ikke på hvilke præmisser, og derfor er det da underligt at starte med et lille hjørne, uden at man ved, hvordan udbygningen skal være, og om vi overhovedet kan blive enige om at stille præmisserne op.

Søren Hansen (S):

Hr. Øllgaard undrer sig over ubeslutsomhed hos bl.a. socialdemokratiet. Jeg undres over, at man på så beskedent et grundlag, som man har nu, mener sig i stand til fra visse partiers side – fra venstres side bl.a., forstår jeg – at træffe alle de overordnede beslutninger, som skal til for at kunne lægge tingene til rette, hvis de skal lægges til rette i sammenhæng. Det er imponerende. Vi har endnu ikke fået mediekommissionens betænkning vedrørende TV 2, og disse ting har jo sammenhæng. Vi har ikke fået så meget som antydningen af et svar på en række af de spørgsmål, der er stillet her i løbet af debatten, og det forstår jeg meget vel, for de er overordentligt indviklede.

Derfor er det, der undrer mest i denne debat, dem, der mener sig så skrāsikre, at de på så løst et grundlag kan træffe beslutninger for 20–30 år ud i fremtiden. Det synes jeg kan undre.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Det kan nok undre mig, hvilke oplysninger det er, den sidste taler sådan mangler. Det kan jeg virkelig ikke forstå, for jeg synes, jeg næppe erindrer, at vi nogen sinde har været så omhyggelige med at indsamle oplysninger.

Så vil jeg minde om, at vi ikke diskuterer TV 2 nu. Det eneste, vi ikke diskuterer i øjeblikket, er faktisk program 2.

Må jeg rette den sidste ærede taler, der sagde noget om nogle beslutninger, der rakte 20–30 år frem. Nej, de rækker 100 år frem, ganske som det rakte 100 år frem, da man lagde vand ind i de fleste boliger her i landet.

Men jeg vil gerne have et svar på, hvilke oplysninger der mangler, for jeg går ud fra,

[Ole Bernt Henriksen]

at den sidste ærede taler virkelig har under-
søgt det materiale, har været til bunds i det.

Dohrmann (FP):

Ministeren har ret i, at det ikke er ministe-
ren for offentlige arbejders redegørelse, vi
diskuterer. Men i sin fremsættelsestale hen-
viser ministeren selv til den redegørelse, mini-
steren for offentlige arbejder har givet, og
anfører også dermed, at hun mener, at de
hænger nøje sammen.

Men jeg synes, det er for dårligt, at jeg
ikke kan få et svar. Det forlanger jeg simpelt
hen. Vi taler her om fællesantenneanlæg, og
jeg spurgte direkte: indeholder dette forslag
noget som helst forbud imod, at f.eks. parcel-
husejere, som vil opsætte en parabolantenne,
kan gøre det? Det synes jeg er meget, meget
vigtigt at få afklaret.

Alle de punkter i ministerens forslag, som
omhandler liberalisering, støtter vi, det er der
ingen tvivl om. Men det skal bare ikke være
sådan, at vi i og med, at vi siger ja til de tan-
ker, ministeren gør sig om fællesantennean-
læg, er med til at afskære nogle mennesker,
som gerne vil holde sig uden for det store
system, fællesantenneanlæg o.lign., fra at op-
sætte antenne selv. Det må ministeren svare
på her i salen.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg synes, det sidste spørgsmål fra hr.
Dohrmann meget godt belyser, at det er en
forkert måde at gribe det an på, at det er et
forkert hjørne, vi har fat i, og at det er nød-
vendigt, at vi først får den mere generelle
diskussion om, hvordan medieudviklingen
skal være. For hvis vi ikke diskuterer hybrid-
nettet sammen med dette her og siger: hvad
så med parabolantennen?, så kan vi risikere,
at vi tager stilling til hybridnettet og måske
tager positivt imod det senere, og vi kan få
en skov af parabolantennen rundt omkring,
og landet vil bruge dobbelte investeringer på
det område, så jeg er sådan set enig med hr.
Dohrmann i, at der er en masse ting, vi skal
have belyst. Vi skal have sammenhængen og
helheden først, før vi kan tage stilling til det-
te forslag.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Hr. Ole Bernt Henriksen undrede sig over,
hvilke dele af beslutningsgrundlaget det var,
der stod tilbage. Jeg synes, der kan henvises
til tre områder, som åbenbart er uafklarede
spørgsmål for forslagsstillerne, for regerings-
partierne. Regeringspartierne er tydeligvis
ikke helt enige, det blev understreget gennem
kristeligt folkepartis indlæg i debatten. Det
er nu det ene, det kan ikke komme os andre
så meget ved måske, men det er dog også en
del af det.

Men ophavsretsspørgsmålet, har vi fået at
vide, skal en kommission, et udvalg, se på og
forhåbentlig afslutte sine overvejelser om
inden årets udgang – inden årets udgang! Ja
men det er altså nu, man forestiller sig be-
slutningen truffet og truffet på et grundlag,
hvori den del af sagen ikke er belyst for det
pågældende udvalg, som man altså mener
bør med i beslutningsgrundlaget.

Ministeren fortæller om et seminar, der
skal afklare en række uafklarede spørgsmål.
Vi skal altså på skole, vi skal lære noget om
det, der nu forudsættes truffet beslutning om
inden det seminar, hvor vi skal lære noget!

Altså bare tre områder, hvor regeringen
selv mener, at man skal have et bedre beslut-
ningsgrundlag, som man ikke har til rådigh-
hed for nærværende.

**Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi
Stilling Jakobsen):**

For det første vil jeg sige til hr. Bilgrav-
Nielsen, at jeg sandelig ikke er spor irriteret
over, at man ønsker oplysninger, ønsker at
gå i dybden. Hvis jeg har udtrykt mig såle-
des, vil jeg meget beklage det. Det, jeg måske
var lidt skuffet over, var, at der blev lagt så
umådelig megen vægt på redegørelsen, for
det er faktisk ikke den, der er på dagsorde-
nen, men derimod kulturministerens forslag
om det, som jeg betragter som noget meget
mere simpelt end bredbåndsredegørelsen,
nemlig spørgsmålet om, hvorvidt den reste-
rende del af den danske befolkning skal have
lov til at se de udenlandske programmer,
som man ikke kan tage direkte i dag. Det er
det, dette forslag drejer sig om.

Med hensyn til spørgsmålet om kommuni-
kationssatellitterne – nej, det vil jeg heller
ikke sige vi tager let. Vi er godt klar over, at
der kan være forskellige opfattelser af det,

[Ministeren for kulturelle anliggender]

men nu er det altså således, at vi følger mediekommissionens flertal, og mediekommissionen har i hvert fald under ingen omstændigheder taget det let. Hvis hr. Bilgrav-Nielsen vil mistænke regeringen for at have taget det let, så er det sin sag, men man kan vist ikke mistænke mediekommissionens medlemmer for at have taget det let. Og der er altså et flertal i mediekommissionen, der mener, at man i et demokratisk samfund må tillade osv. osv. osv.

Med hensyn til parabolantennen må jeg igen sige: når jeg ikke stormer op og giver et klart svar, er det, fordi det ikke har noget med dette lovforslag at gøre, og så må man tage trafikministerens redegørelse og drøfte den med trafikministeren. Men jeg kan sige til hr. Dohrmann, at han udmærket kan stemme for dette lovforslag uden at risikere, at han dermed har truffet beslutning om, at der er forbud mod parabolantennen.

Med hensyn til det ophavsretlige er man, som det også fremgår af bemærkningerne, inde i et nordisk samarbejde, og der foretages nordiske udredninger. Det er ikke det, der går hurtigst, kan man vist roligt sige med al respekt for det nordiske samarbejde.

Nu er det også således, at disse langdistancefremføringer, uanset om de bliver vedtaget inden sommerferien, ikke er noget, der er foretaget pr. 1. august eller 1. september. Der vil naturligvis være nogle tekniske ting, der skal opfyldes, førend disse fremføringer overhovedet finder sted, og derfor mener jeg bestemt ikke, at det er nogen alvorlig anke, at der ikke foreligger nogen klare ophavsretsregler pr. 1. juni. Det giver ikke nogen praktiske problemer.

I øvrigt vil jeg foreslå, at vi tager en drøftelse i kulturudvalget. Jeg skal ikke bestemme, hvad der skal på dagsordenen, men jeg synes selv, der kan være behov for at drøfte, hvor langt det er, vi går med dette forslag. Har vi dermed bundet os til et hybridnet eller et bredbåndsnet? Hvor mange skridt tager vi med dette her? Hvad kan vi risikere? Har vi en vej tilbage, eller hvad nu? Jeg forstår på ordførerne, at man trænger til en afgrænsning af dette forslag over for redegørelsen. I hvor høj grad hænger de sammen? For naturligvis er der en forbindelse på længere sigt. I hvor høj grad kan man se dem som to forskellige ministeriers indlæg i denne mediepolitiske debat? Og det vil jeg foreslå at man

tager en drøftelse af i kulturudvalget, for det synes jeg jeg kan fornemme på debatten at der er behov for.

Jeg håber, at vi, når vi får afklaret disse sammenhænge og måske manglende sammenhænge – dermed mener jeg, at lovforslaget faktisk er mere simpelt, end mange ordførere måske har givet udtryk for – stadig væk kunne få en beslutning inden sommerferien, men det er da klart, at kulturudvalget og folketingets flertal afgør, hvornår man finder at forslaget er tilstrækkeligt oplyst til en vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Det er nok muligt, at ministeren mener, det er simpelt. Det er også muligt, at det, man har forestillet sig det skal bruges til, er simpelt. Men jeg må spørge ministeren: kan man ikke, hvis dette lovforslag bliver vedtaget, lave et hybridnet? Er der så noget i vejen for det? Vi ophæver kommunegrænserne, kan man så ikke lægge et hybridnet? Har vi egentlig ikke givet lov til det, hvis vi vedtager dette forslag? Selv om det ikke er det, ministeren regner med det skal bruges til, kunne det så ikke bruges til at lave et hybridnet?

Og jeg har stadig væk ikke fået at vide, hvordan man skal finansiere det, om telefonselskaberne og P&T har fået lov at bruge til penge, som de hidtil ikke har haft lov til at bruge, til at investere i dette her. Heller ikke, om der er truffet de aftaler, der skal til, for at man kan gå i gang. Men jeg vil specielt gerne vide, om dette her ikke godt kan være loven om hybridnettet, hvis man tager den i dens yderste konsekvens.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg kan svare, at det kan dette lovforslag ikke bruges til af den simple grund, at også regeringen ønsker at drøfte spørgsmålet om hybridnet videre, og at regeringen ikke har truffet endelig afgørelse med hensyn til, i hvilket tempo og hvordan og hvorledes, fordi der ved etablering af hybridnet kræves et temmelig grundigt forarbejde og planlægningsarbejde, som først skal være tilendebragt, inden der kan træffes en endelig beslutning. Så jeg kan give en absolut garanti om, at det risikerer man ikke ved at vedtage

[Ministeren for kulturelle anliggender]

dette forslag, hvis det skulle blive vedtaget inden sommerferien.

Formanden:

Det er min agt at foreslå lovforslaget henvist til behandling i udvalg, men jeg forstår, at fru Marianne Bentsen-Pedersen skal have en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Ja tak, men ét er da, at regeringen siger, at det ønsker den ikke. Men hvad er det, der står i loven? Hvad er det i loven, der forhindrer det? Hvis telefonselskaberne nu ønsker at udbygge det, kan telefonselskaberne så ikke gøre det? Har ministeren nogen hjemmel til at sige: det må I ikke? Jeg vil da gerne vide, hvis jeg skal vedtage et forslag, om det kan bruges til, at telefonselskaberne laver et hybridnet på grundlag af forslaget. Det kan da ikke være for meget at få at vide, inden man skal stemme. Det kan godt være, ministeren ikke kan svare på det, men vi må i hvert fald have det afklaret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om en ny dansk indsats omkring INF-forhandlingerne.

Af Pelle Voigt (SF) og Steen Folke (VS) m.fl.

(Fremsat 6/4 83).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Der er reelt ikke meget nyt i SFs og VS' forslag til folketingsbeslutning, som i dag er til første behandling. Det svarer stort set til de to partiers forslag om motiveret dagsorden, som bortfaldt efter forespørgselsdebatten i folketinget den 8. februar i år.

Folketinget vedtog dengang – og det skete som bekendt med regeringspartierne stemmer – et forslag om motiveret dagsorden, som var stillet af socialdemokratiet, og i denne dagsorden opfordrede folketinget bl.a. regeringen til at præge den vestlige holdning under INF-forhandlingerne i Genève, så den foreslåede nulløsning udbygges med et realistisk alternativ til det seneste sovjetiske tilbud, og til at arbejde for en løsning, der indebærer en sådan reduktion af SS-20 raketterne, at de vestlige mellemdistanceraketter ikke opstilles.

Som det blev bekræftet under debatten den 8. februar 1983, bygger denne dagsorden på NATOs dobbeltbeslutning i 1979, mens derimod både SFs og VS' dagsordensforslag dengang – og det i dag foreliggende beslutningsforslag – indebærer et brud med dobbeltbeslutningen. At SF og VS så denne gang har valgt at fremlægge deres synspunkter som et forslag til folketingsbeslutning, gør det naturligvis ikke mere acceptabelt.

Samtidig overser forslaget fuldstændig den udvikling, som INF-spørgsmålet har været genstand for, siden vi havde debatten her i folketinget i februar 1983, og som naturligvis må tages med i betragtning. Jeg tænker især på præsident Reagans forslag til en mellemøsning, men også på generalsekretær Andropovs nye forslag om at basere beregningerne på antallet af sprænghoveder og ikke på antallet af raketter.

Præsident Reagans udspil blev fremlagt i slutningen af marts efter indgående konsultationer med de allierede, hvorunder vi fra dansk side havde fremført de synspunkter, som var indeholdt i den nævnte folketingsvedtagelse. Forslaget til en mellemøsning repræsenterer jo netop den udbygning af nulløsningen med et alternativ til det sovjetiske tilbud, som folketinget ønskede, og som forhåbentlig kan danne grundlag for forhandlingerne om en aftale, der kan nedskære